

De korrels in het avondmaalsbrood

Kinderpreek over 1 Korinthiërs 10:17

Te lezen: 1 Korinthiërs 10:14-22
4 november 1984

Toespraak voor kinderen

Meisjes en jongens, Vandaag vieren de mensen hier in de kerk weer het avondmaal. Op die tafel staat al klaar wat we voor het avondmaal nodig hebben. Een kan met wijn om te drinken. En schalen met stukjes brood om te eten. Over dat brood wilde ik nu met jullie praten. Dan weten jullie wat je vader en moeder straks doen, als ze avondmaal vieren. Kun je er thuis nog eens met hen over praten. Dat weten jullie er al vast iets van voor later, als je hopelijk zelf graag het avondmaal wilt vieren!

We zouden het dus samen hebben over het brood. Ik heb een stukje van dat brood apart gelegd, zoals je ziet is het heel gewoon brood. Brood dat je bij de bakker koopt en thuis eet. Het is wel witbrood. Sommigen van jullie eten thuis bruin brood. Ik ook! Waarom het avondmaalsbrood nu meestal wit brood is, weet ik niet precies. Ik denk dat het komt omdat wit brood er plechtiger uit ziet dan bruin brood. Ik wil jullie eens wat vragen. Wie van jullie weet hoe we aan dit brood komen? Ja, van de bakker, natuurlijk! Die heeft het in zijn oven gebakken. Maar waar heeft die bakker het van gebakken? Hoe komt die aan dat meel? En hoe komt de molenaar aan het meel? En hoe komt de boer aan dat koren?

Dat is eigenlijk best bijzonder als je er zo over nadenkt. Ik heb hier één stuk brood in mijn handen. Ik kan het bij de korst zo tussen mijn vingers optillen, en het valt niet uit elkaar. Het is één stuk brood. Maar dit ene stuk brood is niet altijd één geweest. Het bestond een paar maanden geleden uit honderden graankorrels die in de aren van een heleboel korenhalmen op een akker stonden te wuiven in de wind. Misschien komt al het meel wat in dit stuk brood zit wel niet eens van de akker van één boer. Toen de molenaar alle zakken met graan leegschudde om tussen de molenstenen tot meel vermalen te worden, raakte het allemaal door elkaar; Het koren van de akker van boer Jansen uit Nijkerk. En het koren van de akker van boer Pietersen tien kilometer verderop. En het koren van nog drie andere akkers, allemaal tenslotte één stuk brood geworden. Zo zijn al die graankorrels van al die akkers tenslotte één stuk brood geworden. Zo is het ook met al die mensen die tijdens het avondmaal van dat ene stuk brood gaan eten. Die komen net als die graankorrels in dit brood overal vandaan. Er zijn er die uit Utrecht komen. Maar je zou voor de aardigheid eens gewoon mensen in de kerk moeten aanwijzen en vragen waar ze vandaan komen. Wie van jullie zou dat wel eens willen doen? Van mij mag het, je staat lekker van je stoel op en je loopt zo maar onder de kerkdienst door de kerk en wijst iemand aan en je vraagt: 'Waar komt u vandaan?'

Die mensen die straks van dit ene stuk brood gaan eten komen overal vandaan, net als de graankorrels waar dit brood van gemaakt is. En ze horen toch bij elkaar. Zoals al die graankorrels in dit stuk brood bij elkaar horen. Dat is heel bijzonder! Maar het is nog veel bijzonderder. De mensen die hier zitten en straks samen van dit ene stuk brood eten komen niet alleen overal vandaan, ze zijn ook heel verschillend! Heel verschillend! Sommigen van de mensen die hier in de kerk bij elkaar zitten om straks van één stuk brood te eten, zouden hele goede vrienden van elkaar zijn geworden als ze toevallig in dezelfde staat woonden en elkaars burens waren. Maar anderen misschien juist wel niet, misschien dat sommigen wel zouden zijn gaan verhuizen om niet langer naast die buurman te hoeven wonen. Ik weet het niet zeker. Maar dat zou best kunnen! En al die verschillende mensen zitten vanmorgen toch bij elkaar. En ze horen bij elkaar. En dat kun je zien als ze strakst samen één stuk brood delen. Hoe dat komt? Dat komt omdat ze allemaal in Jezus geloven! Jezus lijkt wel een beetje op de molenaar en op de bakker die dit stuk brood hebben gemaakt. De molenaar stortte al die zakken met graankorrels tussen de molenstenen. En toen die stenen gingen draaien hielden al die korreltjes op alleen maar voor zichzelf te bestaan. Ze werden fijngemalen. Ze gingen door elkaar heen. Zo werden al die verschillende korrels samen meel. En later pakte de bakker dat meel en stortte het in zijn deegtrog en kneedde er deeg van. En dat deeg ging in bakvormen in de oven. En zo werd het één brood. Jezus lijkt wel een beetje op die molenaar en op die bakker. Jezus zorgt er voor dat mensen bij elkaar gaan horen. Mensen die overal vandaan komen. Mensen die heel verschillend zijn, als je in Jezus gelooft doet dat er niet zoveel meer toe. Je gaat bij elkaar horen. Je wordt samen één, zoals die korrels één brood.

Avondmaalsgasten

Preek over 1 Korinthiërs 10:17

Te lezen: 1 Korinthiërs 10:14-22
4 november 1984

Gelovigen die deelnemen aan het avondmaal worden vaak avondmaalsgasten genoemd. Daar zit veel waardevols in. Christus is aan de avondmaalstafel de gastheer die zijn gaven voor ons op tafel zet. Wij schikken als zijn gasten aan. Er zit iets waardevols in de term 'avondmaalsgast'. Maar er klopt ook iets niet in. Een gast is iemand die zichzelf kan blijven. Een gast komt. En na een tijdje gaat hij weer. Zoals hij gekomen is. Wanneer u bij kennissen of een collega als gast aan de maaltijd bent genodigd, trekt u voor de gelegenheid passende kleren aan. U neemt een bloemetje mee voor de gastvrouw. Dat is correct. Dat is hartelijk. Maar het heeft ook iets van: 'ik houd mijn eigen naam hoog!' U laat zich de maaltijd goed smaken. U maakt de gastvrouw complimenten over de maaltijd. Maar als u uitgenodigd wordt nog eens van de boontjes te nemen zegt u 'nee, dank u, ik gaf de voorkeur aan de bloemkool'. Want u houdt niet van boontjes. En een gast mag zijn eigen smaak hebben. Bij het afscheid 's avonds bedankt u de gastheer en gastvrouw hartelijk, u wisselt nog enkele vriendelijke woorden. En u gaat naar huis. Dat is een gast. Hij komt. En hij gaat. En hij mag gaan zoals hij gekomen is. Hij mag zichzelf blijven.

Zo zit je niet bij Jezus aan tafel! Wie bij de Heer aan de maaltijd komt, waar Hij te eten geeft van zijn eigen lichaam en van zijn eigen bloed, kan niet zichzelf blijven. Je wordt er anders van! Laat ik het zo zeggen: aan het avondmaal word je zelf wat je eet! Aan het avondmaal word je zelf wat je eet. Het avondmaalsbrood is een teken van het lichaam van Jezus Christus. In 1 Korintiërs 10 gebruikt Paulus dat woord 'lichaam' in twee betekenissen.

Het brood en het lichaam hebben in de eerste plaats betrekking op het lichaam waarmee Jezus zich op Golgotha voor u en voor mij tot in de dood toe overgaf. Paulus schrijft: 'Is niet het brood dat wij breken een gemeenschap met het lichaam van Christus?' Wanneer u het gebroken brood eet, ontvangt u de zegen van het voor u gebroken lichaam van Christus.

De woorden brood en lichaam hebben in dit gedeelte in de tweede plaats betrekking op de gemeente. Paulus schrijft: 'omdat het één brood is, zijn wij, hoevelen ook, één lichaam; wij hebben immers allen deel aan het ene brood.'

Als je aan de avondmaalstafel eet van het lichaam dat Christus uit liefde voor je heeft laten verbreken, kun je geen gast zijn die onder het eten zichzelf blijft. Je wordt wat je eet. Je wordt zelf lichaam van Christus. Samen met de anderen die er ook van eten. Je krijgt met elkaar deel aan het geheim van het avondmaalsbrood, deel aan het geheim van het lichaam waarin Jezus aan het kruis stierf. Dat geheim is de zegen en de kracht van de zelfovergave.

Toen de kinderen er nog bij waren, zei ik dat zo heel in het algemeen: die mensen die straks van dat ene avondmaalsbrood eten zijn soms onderling heel verschillend. Een ieder van ons heeft zijn eigen levensverhaal. Ook zijn eigen verhaal van het leven met God. We hebben verschillende achtergronden. Ook vaak kerkelijk! We hebben soms verschillende meningen over dit en over dat. Onze verschillen worden gemakkelijk een zaak van onze eigen identiteit. Dat gebeurt heel snel in discussies over verschil van mening. Je tekent je eigen portret door jezelf te contrasteren met een ander. Dan krijg je de zotte situatie dat je het verschil met de ander nodig hebt om jezelf te zijn. Als je kennis maakt met gelovigen, soms uit een andere geloofsgemeenschap, soms uit de eigen baptistengemeenschap, krijg je soms te horen: wij zijn tegen dit en tegen dat. Laat ik eerlijk zijn: voor ik het weet ben ik dan op mijn beurt ook tegen allerlei. Verschil van mening heeft vaak te maken met evangelische waarheid.

Maar het kan ook te maken hebben met eigen identiteit. Met gewoon jezelf willen blijven. Met zelfhandhaving. Wie aan het avondmaal eet van het lichaam van Jezus' zelfovergave, kan alleen maar worden wat hij eet: zelfovergave. Dit houdt heel concreet ook in: uit handen geven van al die discussiepunten, van al die ergernissen, van al die soms gekoesterde teleurstellingen in elkaar, die je vasthoudt om jezelf te zijn, om een eigen gezicht te hebben. Alleen in die persoonlijke zelfovergave worden we met elkaar één: 'omdat het één brood is, zijn wij, hoe velen ook, één lichaam; wij hebben immers allen deel aan het ene brood.'

Amen.

Gebed

Dank U dat U ons bij U thuis ontvangt deze morgen. Dat U ons uitnodigt om in uw
gemeenschap te delen. Dank U dat U ons uitnodigt aan de tafel.

U houdt niets achter in de ontmoeting

U spreekt het woord. Een woord blijft in ons hart en groeit in liefde.

U breekt brood. Deelt uw lichaam uit.

U schenkt de wijn. Geeft ons de beker te drinken.

Zo ontvangen wij U. U geeft U zoals U bent.

Geef door uw Geest dat wij kunnen ontvangen en onszelf kunnen geven.

U vraagt geen beleefdheden, ook geen godsdienstigheid.

U verlangt van ons wie wij zijn. Dat wij ons geven als zondaar –

Uw genade

Verdriet - troost

Zwakheid - kracht

Moedeloos - hoop

Opmerking redactie: onvoltooid gebed